

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá elofizetési, hirdetések, felszólítások ide tartoznak.

Szerkesztőség

I-só tized 226-ik szám

Hirdetési árak:

3 hasábos petitorsórt egyszeri hirdetésnél . . . . 20 kr., kétszerinél . . . . 15 kr., háromszornál . . . . 10 kr. számítottak.

„NYILTÉR“ minden sor 15 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásnál 30 kr.

Bérmertelen levelet nem fogadjunk el. — Kéziratot nem adunk vissza.

SZENTÉS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR ÉS GAZDÁSZATI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Mit mond Kossuth Lajos az árvizekről?

Azon borzasztó károk, melyeket az idén az árvíz hazánkban okozott, lehetetlen, hogy csak mulékony hatással volnának úgy a kormányra, mint a károk által érzékenyen sújtott lakosságra. A borzasztó katasztrófák szomorú ugyan, de megdönthetetlen bizonyítékokat szolgáltatnak annak bebizonyítására, hogy a mai vízszabályozási rendszer teljesen elhibázott alapon nyugszik, mert míg egy részt a Tisza s mellékfolyóinak két gáttest közé való összeszorítása által minél több mivelhető földet akartak nyerni, másrészt annál nagyobb veszedelembé döntötték az ezen folyók menten levő városok és községek lakosságát sőt, annak nagy részét az idén koldusbotra juttatták. És most, míg azok, kik ez elhibázott rendszernek alkotói és védői voltak, kik a bekövetkező árvízveszélyről csak úgy litymálólág szóltak, vastag tevedések tudatában melyen hallgatnak a szaktudományuk megbízhatóságával éppen nem dicsekedhetnek: ezekkel szemben régi tapasztalt kapacitások annál erősebben szólalnak föl, kijelentvén ország-világ előtt, hogy ők annak idejében az intéző köröket a hibás vízszabályozási rendszerre komolyan figyelmeztették, de szavukat nemcsak hogy kellőképp nem méltatták, hanem még üldözték is, amiért felszólalni bátorodtak; például Boeskey Geza mérnök, kinek cikkét nem régen közöltük volt.

Most ismét egy hatalmas hang emelkedik a hibás vízszabályozásról, még pedig teljesen járhatóan az eddigi rendszert. Az erre vonatkozó nyilatkozat Kossuth Lajostól ered, melyet erős meggyőződésünk szerint lapunk mindenik olvasója, sőt minden hazafi szívesen fog szószerinti szövegben olvasni. Miért is e nagy hazafi iránti tiszteletből, kit városunk egykor országos képviselőnek s legújabbban tiszteletbeli polgárnak választott volt meg, nyilatkozatát lapunk mai s következő számában egész terjedelmében közöljük, mi által módot nyújtunk olvasóinknak arra, hogy maguknak e nyilatkozat elolvasása után önálló ítéletet alkothassanak azon egyszerű vízszabályozásról, melyet városunkban bizonyos erősen érdekelt s jól ismert egyének egészen az egekig magasztalni szoktak. De úgy is szokott az az életben lenni, hogy minél femebb hordozza valaki a büszkeségtől felfuvalkodott fejét, annál mélyebben kell magát később megáldoznia; mert belátja, hogy a természet rideg törvénye es ennek hajthatatlan következetessége csuffította a közönség szemébe való porhintés céljából hangoztatott phrazisokat és a csalhatatlannak hirdetett szaktudományt.

Irányi Dániel a minap levelet írt Kossuthnak, a melyben egyebek között az árvízveszélynek jövőre lehető elhárítása tárgyában tett indítványát is megemlítvén, a nagy hazafi azonkívül, hogy a kárvallottak számára száz lírát küldött hozzá, válaszában az árvizek által, főleg a Tisza völgyében megújuló óriási bajoknak mi módon eszközendő elhárítására nézve saját nézeteit adja elő, felhatalmazván a nevezett képviselőt, hogy levelet, „ha azt gondolná, hogy eszméibresztésre talán tehetne valami keveset“, közzétehesse.

Irányi a nagy hazafi iratát nemcsak szerzőjének tekintélyénél, hanem a fejtegetések tudományos becsénél fogva is kiválóan értékesnek tartván, azt nyilvánosságra hozni kötelességének ismerte.

A nagybecsű level im itt következik:*)

Turin, 22. Via dei Mille
Április 13. 1888.

Tisztelt barátom!

Szívesen köszönöm egészségi állapotom iránt tanúsított barátságos érdeklődését s jó kívánatát. Kevés öröm mellett sok bubánat jutott osztályrészemül életemben, melyet az ételcélvesztés nagyon keserűvé tett; hogy meddig tarthat még? az reám nézve teljesen közbős dolog, mert hiszen már régóta nem töltök be űrt; mondhatom is, hogy ha saját életemre nézve azon előjoggal bírnék, a minővel egykor Rómában Vesztá-

papnői a legyőzött gladiátorok életére nézve bírtak, isten bizony nem hiszem, hogy venném magamnak a fíradtságot ujjamat felemelni. Tartand, a meddig tart, az az ő dolga; de ha az a parányi idő, mely még számomra kimérve lehet, testi szenvedések nélkül folyhatna le, azt bizony nagy isten áldásának tartanám, és e tekintetben hátával ismerem el, hogy ekkoráig irántam a végzet kivételosen kegyes volt. Öt hónap múlva — ha addig élnek — 86 éves lennék; nagy idő ez, a halandósági táblázatok tanúsága szerint ezt a kort ezer ember közül három sem éri el; a hosszú működés biz' a legjobb szerkezetű gépet is elkoptatja; hát bizony én sem vagyok ment a testi fogyatkozásoktól, melyek az agkört kísérik, de egészben véve még sem panaszkodhatom; még eszemet is tudom, tagjaimat is bírom; sőt oly szellemi munkálkodást s oly testi erőlködést is megengedhetek magamnak, a minőre az én korombeli emberek közül bizony csak kevesen lehetnek képesek; hanem azt az egy fogyatkozást bizony napról-napra nagyobb mértékben érzem, hogy szemem kivált lámpa fényénél megsokallották a fíradtságot s ez az én helyzetemben nagyon komoly baj; mert a teljes elzárkózás minden társadalmias érintkezéstől sok év szokása által annyira természetemmé vált, hogy azon, még ha akarom is, többé nem volnék képes változtatni; tehát örökös magányomban kirekesztőleg tollam és könyveim társaságára vagyok szorítva. Ha még ezektől is meg kellene válnom, mielőtt meghalok: borzasztó csak rá is gondolni! — No de már nem tarthat sokáig. Ez meg nyugtat. Hát „a la grace de Dieu.“

Rettenetes dolog az árvíz veszély Magyarországon, mely már nem is rendkívüli csapás, hanem az ekkorig követett, részint merőben téves, részint fogyatkozásos eljárás folytán csaknem évről-évre megújuló fátum gyanánt üldözi, pusztulással fenyegeti tiszavölgyi ősi lelkében a magyarságot.

Nagyon helyesen történt, hogy ön alkalmat nyújtott a képviselőháznak megadni az elismerés adóját a veszély elleni védekezés körül kifejtett tevékenységnek s buzgalomnak. Vannak helyzetek, midőn a kötelesség erőlyes teljesítése érdem jellegét ölti fel. Ilyen a jelen helyzet.

Fájdalom, nagyon sürdű kell igénybe vétetni a közönség könyöröltes indulatának Magyarországon, mert csapás csapás után sújtja, mintha még az elemek is összeesküdtek volna romlására. De hát küzdelem volt nemzetünk sorsa egész hosszú multján át, s megfogya bár, de törve nem él hazáján. Szeretnem hinni, hogy a szellem, mely az ön felszólítására úgy a nemzet képviselői, mint a kormány részéről nyilatkozott, nem csak közvetlen eredménye, hanem buzdító hatása által is a közönségre sokat fog enyhíteni a szenvedéseken. Ily alkalmakkor csaknem irigyleni volnék képes a földi javakkal megáldottak sorsát, mert sok könyvet törülhetnek le szenvedő embertársiak szeméből. Nekem ez a tehetség nem adott. De ha nagy lesz azoknak száma, a kik egy könyvecskpet letörölnék, sok lehet letörölve. Egondolatban keresek vizsgálatát azért, hogy a részvét kötelességének lerováásával csak pár nyomorut fillérrel járulhatok. Legyen az elnézéssel fogadva, kérem önt, legyen szives illető helyre juttatni a száz frankot, melyet a mellékelt elismervény szerint az ön címére postailag utalványoztam.

De bármí bőkezűleg nyilatkozzék is a veszélysuítottak irányában az emberszeretet és hazafiság, az bizony csak azok legsürgetőbb életszükségeinek enyhítésére fog kiterjedhetni, a kik az árvíz által hajléktalonnokká lettek, vagy hatóságí és könyörödományí élelmézésre szorultak; a csapás okozta összes veszteség, mely tekintetbe véve a mezőgazdaság reményeinek rengeteg területekre terjedő oly elpusztítását, mely még azt a kilátást is kizárja, hogy „Der neue Leuz bringt neue Saaten wieder,“ és tekintve ennek az országos háztartásra visszahatását is, kiszámíthatatlan milliókra megyen, nemcsak magán-segítség által nem pótolható, de még azon határon is messze túlhalad, a meddig az államnak segélyező közbelpőse még akkor is kiterjedhetne, ha Magyarország állami háztartása nem volna oly szomorú állapotban, mint a minőben van.

De éppen mert az árvíz veszélyek ily rémületes pusztulással terhesek, s különösen amott a Tisza-völgyön, dacára a már 42 év óta tömérdék milliók árán folytatott folyam-szabályozási munkálatoknak nemcsak ritkábbakká nem lettek, hanem úgy szólván már perma nens alakot öltöttek: nem lehet kétségbe vonni, hogy ön az ország egyik életbe vágó, mondhatni legégetőbb szükségének adott kifejezést, midőn a törvényhozást s kormányt az ekkorig követett folyam-szabályozási rendszer beható megvizsgálására s a vizsgálat folytán gondoskodásra hivta fel, hogy az árvíz veszély, a mennyire emberileg lehető, jövőre elháríttassék.

Az eljárási módot illető indítvány tárgyalása a mostani áradások elmúltával fog megtörténni; hát hiszen igaz: a chaque jour suffit sa besogne. Reménylenünk kell, hogy a veszély által fellobbant közérdeklődés lángja nem lesz szalmaláng. Tudunk már ilyenről a multakból nemcsak más ügyekben, hanem in specie ebben is. „Absit omen.“

A nyilatkozat, melylyel a közmunka és közlekedésügyi miniszter az ön indítványának benyújtását ki-

sérte, arra mutat, hogy ő felelősségének érzetében úgy az iniciatívát, mint a baj orvoslására vezethető eljárás módjának minden előleges utasítástól független megválasztását saját feladatának kívánja tekinteni.

És ismerem ezen ügy multjának történelmét, azaz hunyok szemet a miniszteri nyilatkozat által jelölt eljárási mód előnye előtt, de ismerem hátrányait is, kivált oly kérdésnél, mint ez, a mely annyira bonyolult, annyira szövevényes, hogy minden oldalról megválasztásánál bizony oly mécsék világa sem felesleges, melyek a hivatalosság érzelmen kívül állanak, tehát azon tapasztalatok folytán is, melyeket ez ügy körüli tanulmányainknak ellenőrzésére külföldön szerezni alkalmam volt, talán lehetnének ama nyilatkozatra némely észrevételeim annyival inkább, mert az ön indítványa a miniszteri iniciatívának nemcsak nem prejjudikál, hanem azt még világosan igénybe is vette.

De hát lehető észrevételeimet örömet mellőzöm. Több ut vezet Rómába, mondja a példabeszéd. Csak történnék meg, a minék történnie kell, az a földoloz. Baross miniszter buzgó, tevékeny és erőlyes ember hírében áll. Láttam a lapokból, hogy a mostani árvíz közben gondossága s erőlyes tevékenysége által kivívta magának a veszélysuította lakosság halálját s azt is tudom, hogy a mióta tárcáját kezeli, hivataloskodása köz-elismeréssel találkozik; hát én jó reményvel nézek e mondhatlanul fontos ügyben eljárásának elibe, annyival inkább, mert jól esett olvasnom azon férfias nyilatkozatot, hogy az ön indítványában jelzett irányban cselekvést annyira kötelességének tekintí, miszerint őt annak teljesítésére külön határozattal utasítani nem is szükséges. Ez biztató ígélet, melynek bovaltására férfias jellemét örömet veszem kezességnek.

És van egy körülmény, mely őt ez ígéletnek elfogulatlan bevaltására kedvező helyzetbe teszi. A mint visszagondolok azon vitatkozásokra, melyek a Szeged elpusztulását okozott árvíz alkalmából előfordultak, még most is botránkyozást érzek azon megkérdülhetlen konok-ság felett, melylyel a hivatalos rechhaberei, az auctoritarius fenhéjazás infallibilitási praetensiója harcolt úgy a tények ereje mint az igazság világa ellen! És elszomorodom, a mint számot adok magamnak azon tömérdék s részben már helyrehozhatlan balkövetkezések felett, melyek mint kuffőre azon maximára vezethetők vissza, hogy a hivatalos tekintély ne nyulj hozzámjárt minden áron fenn kell tartani; ennek nyomása alatt egy neme a praedisponált elfogultságnak lebegett az illetékes körök felett, mely szívósan ragaszkodott a megszokott kerékvágáshoz s mindeennek, a mi azon túl vagy kívül esett, indulatosan ellene szegült. A mostani közlekedési miniszternek hivatalos tekintélye a Tisza szabályozás multjának sem mulasztásainál, sem hibáinál s fogyatkozásainál, sem fonákosságaiál nincsen engagirozva.

Én kedvező körülménynek tekintem azt, hogy ő az eddig követett rendszer megbírálásánál, a szabályozási kérdés tanulmányozásánál s a kiindulási pont megállapításánál, mely a teendőket felett határozni fog, saját előzményei által magát feszélyezve nem érezheti.

Kedvező körülménynek tekintem ezt azért, mert akár fogadtatik el a tervezést előkészítő eljárásra nézve az ön indítványa, akár nem, a problema konkrét alakban még is csak a miniszter által előterjesztendő javaslattal fog végleges megállapítás végett a törvényhozás elé kerülni; s ha a kiindulási pont nem találna a szövevényes feladat kellékeinek megfelelni, a magyar parlamentáris viszonyok mostani állásában legfőlebb csak partiális javítgatásokra lehetne kilátás; de a kiindulási pont helyreigazítására nem. Pedig ettől függ minden. Ez határoz a siker vagy sikertelenség felett.

Én a tiszavölgyi árvízveszély kérdését egykoron tüzetesen tanulmányoztam; ismerem az 1846-ban amugy lűh bele Balázs, Jovát ad Isten módra minden hydrográfiai előkészület nélkül megindított árvíz-mentési törekvések történelmét; nem vagyok járatlan a természeti erők működésének törvényeiben, melyekkel folyam-szabályozásoknál számolni kell; — tudom, hogy minden folyónak, minden vízgyűjtő területnek meg van a maga sajátos egyénisége, mely nemcsak folyamról folyamra, hanem még ugyanazon egy folyón s annak partvidékén is szakaszról szakaszra különbözik. Tehát különböző ellátást igényel elannyira, hogy a mi egy helyen célszerű és hasznos, más helyen célszerűtlen, sőt káros lehet; annál fogva régóta tisztában vagyok magammal a felől, hogy a hydrologia mint szaktudomány lajstromozta a módokat, melyeket a természet a normális állapot fentartására, s ha megzavartatott, helyreállítására alkalmaz; figyelemzetett arra, hogy az emberi érz csak akkor boidogulhat szemben a természettel, ha azt nem törekszik erőszakolni, hanem követi; s ezt tartva szem előtt, a tudomány utasítást ad ugyan arra nézve, hogy minő eszmerendek összességben kell az árvízmentési problema megoldását keresni; de már arra nézve, hogy a megoldási módok közül melyiket vagy melyeket kell egy-egy adott esetben alkalmazni, a hydrologia mint tudomány inkább negatív, mint pozitív becsesél bír; arra megtanít, hogy mit nem szabad tenni, de arra nem, hogy tenni mit kell, mert e felett az orográfiai viszonyok, a folyam hossza, az esés mérve s gyorsíthatásának a tengerfeletti magasság által körülírt fizikai lehetőségé, a partvidék színvonala, s annak és a folyam-

*) Az „Egyetértés“ f. é. 112-ik számából vettük át. — Szerk.

Régen nem volt a képviselőháznak érdekes jelenetekben oly gazdag ülése mint e hó 26-án, amelyben igen fontos tárgy volt a napirenden, t. i. a tartalékosoknak béke idején való bevonhatóságáról szóló törvényjavaslat. Ezt nemcsak a szolgálati idő meghosszabbításának szempontja, hanem az el nem tagadható hadikeszülődés is teszi nagy jelentőségűvé. A mérsékelt ellenzék feltételelesen fogadta el a javaslatot, a függetlenségi és 48-as part pedig habár kijelenté, hogy szükség esetén az ország biztonságának megvédésére minden áldozatra kész, mindazáltal elveti a javaslatot. Midőn a kormánytól senki sem kívánt szólni s a jegyző a sorban lévő Bolgár Ferencet hívta fel szólasra, egy hang halról: „Halljuk a ministert!” kiáltott. Erre az ellenzék zajos helyeslése s a jobb oldal ellenmondása közt többen követelték, hogy szóljon a minister s ne hagyja nyilatkozatát a vita bezárása utánra, amikor már nem válaszolhatnak neki, ellenben Tisza és Fejérváry ministerek a ház elnökötől támogatva a ministeri hallgatás szabadságát védelmezték, míg végre Fejérváry minister kijelentése után, hogy a vita bezárása előtt fog szólni, a szólasra felszólított Bolgár Ferenc belefoghatott beszédebe. Szónok ellenzéki képviselő letére csak azon kikötéssel hajlandó megszavazni a javaslatot, hogy mondassék ki a törvényben, hogy először a póttartalék hívassék be, a tartalék pedig csak akkor, ha a póttartalék nem volna elegendő. A megszavazás másik feltételül azt köti ki, hogy a törvény csak két évig maradjon érvényben.

Fejérváry Geza báró honvédelmi minister most csakugyan felállott s a kormány álláspontját vitélül védelmezte s kimutatta, hogy már a mozgósítást megelőzőleg szükségesek oly intézkedések, kivált a leendő hadiszínhelyhez közel eső területeken, a melyekhez a legénység alacsony békeleltszáma nem elegendő — s ez volt a minister beszédének legérdekesebb része.

Azután következett Eötvös Károly felszólalása, ki a javaslatot közjogi, pénzügyi, közgazdasági és társadalmi szempontból bírálta meg s e javaslat elfogadásában a nemzetnek fenntartott jogok megszorítását látja.

Bár az idő későre járt, Tisza Kálmán miniszerelnök mégis felszólalt kijelentvén, hogy a kormány e javaslatban csak törvényes jogot akar szerezni, hogy az ország biztonságára minden nagyobb zaj és mozgósítás nélkül tehesse meg az előintézkedéseket.

A vitát tegnap még folytatták.

A beteg német császár állapota, körülbelül egy héttel ezelőtt hirtelen rosszra fordult, s a fokozódó láz, a gyakori fulladási rohamok és a nagy fájdalmak következtében erői oly rohamosan kezdték hanyatlani, hogy a katasztrófa elkerülhetetlennek látszott. Az orvosok ép úgy, mint a beteg császár hozzátartozói szorongva lesték, hogy mikor alszik ki a koronás beteg életének alig-alig pislogó mécsvilága, s el voltak készülve a legrosszabbra. Egyszerre a beteg állapota váratlanul jóra fordult, laza tetemesen csökkent, rohamai majdnem teljesen elmaradtak, hőmérséke leszállt a normálisra, fájdalmak megszűntek, étvágya javult, szóval mondhatni teljesen jól érezte magát, minek következtében kedélye is felvidult és aggodó környezetben is új életre ébresztette a már-már haldokló reményt, sőt az orvosokat arra a merész nyilatkozatra bírta, hogy a császár felgyógyulásának eshetősége nincs teljesen kizárva. Csakhogy a legutóbbi napok eseményeinek komoly megfontolása nem jogosít fel oly vérmes reményekre, melyek az orvosok körében is nyilván nem a meggyőződés, hanem csak a jámbor óhajtság szülöttei.

E hét elejéről szóló tudósítások kivétel nélkül kedvező színben tüntetik fel a császár állapotát. Így egy berlini távirat a következőket jelentti: A császár állapotában beállott javulás állandónak ígérkezik. Lázá mérsékelt s étvágya jobb, mint tegnap volt, és a hörgő hangok sem hallatszottak a tüdőből, mely még nincs megtámadva. Az, hogy éjjel a láz ismét emelkedik, nem ad okot aggodalomra, mert az rendes tünet. A múlt éjjel a császár nem a legjobban aludt, de azért kárpótolta magát ma délelőtt, a mikor több órán keresztül nyugodtan aludt. Az orvosok a beteget sokkal frissebbnek és vidámabbnak találták. A genyfolys jóval alább szállt, a lélekzés nyugodtabb lett s úgy látszik, hogy a képződött kelések kiürültek, a mi reméli engedí, hogy a láz nemokára teljesen meg fog szűnni. Mindamellet az akut bántalom teljes megszűnéséről csak hosszabb szünet után lehet ítéletet mondani. A tegnapi nap folyamán a láz majdnem teljesen elmúlt s így a császár egy jó időt ágyon kívül a pamlagon heverve töltött, a mi szemmel láthatólag jó hatással volt a kedélyére. Valamint a tüdő, úgy a szív is teljesen érintetlen, s az emésztés zavartalan. Az orvosok azt hiszik,

hogy a császár a nyitott ablaknál ülve hált meg. A császár huzamosabb ideig dolgozott s azután Augusztá császárnét fogadta, a ki a javulás hírére azonnal Charlottenburgba sietett. Délután Bismarck herceg ötnegyed órát töltött a császárnál. A bécsi német nagykövetségnél a nap folyamán is sokan tudakozódnak a császár állapota felel. Albrecht főherceget naponta távirati uton értesítik a beteg állapotáról.

Magas vendéget fogadott felséges királyunk a Tirolon keresztül Németországba a beteg császárhoz mint vejéhez utazó Viktoria angol királynő személyében, kit eddig személyesen nem is ismert. Az agg uralkodónó rövidebb s egyenes uton is eljuthatott volna vejének és leányának országába, azonban bizonyosan tervbe vette az uralkodónkkal való találkozást, kinek birodalma Európa kellő közepén oly fontos posztit képez s Angolországot is érdeklő keleti kérdés amnyi nehézséggel járó megoldásában. A vejéért aggodó királynő éppen a legkedvezőbb időben érkezett Berlinbe, mert éppen akkor a beteg császár állapota örvendetes javulást mutatott s az orvosoknak most már nem kell oly szigoruan eljárniuk az ételek megválasztásánál, sőt ezután kedvenc ételeit is adhatják a császárnak. Az angol királynő e hó 26-án vett bucsut vejétől s leányától s Battenberg Henrik herceg kíséretében elutazott.

HIREK.

— **Esküvő.** Ifju Várady Lajos helybeli gyógyszerész múlt kedden tartotta egybekelési ünnepélyét Tari Janka kisasszonynyal Csongrádon. Tartós boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Válaszunkat,** melylyel két laptársunknak tartozunk, Kossuth Lajos dicső hazánkfianak nagyobb tért igénylő levelének közlése miatt jövő számunkban közölhetjük.

— **Halálozás.** Tegnap d. e. 10 órákor nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra Csues János polgártársunk nejét Dudás Varga Esztert, Dudás V. Sándor leányát, ki f. hó 25-én életének 40-ik, házasságának 25-ik évében 7 heti súlyos betegség után elhunyt. Féjén és édesatyján kívül 6 gyermek s iratja a korán elköltözött jó édes anyát. Nyugodjék békében.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A szentesi ügyvédi körnek a ministeri leirat értelmében módosított s jóváhagyás végett felküldött alapszabályai a m. kir. belügyministeriumtól jóváhagyattak.

— **Nagyobb szabású hangverseny** rendezését határozta el a helybeli dal és zeneegylet választmányja e héten tartott ülésén több fővárosi zeneművész és művész közreműködése mellett fele részben a megyebeli árvizkárosultak, felerészben az egyesület javára. A rendezéssel bizottság lett megbízva, melynek tagjai: Mihálovits János, Joó Károly, Virág Ede és Kovács Lajos egyesületi tagok. A hangverseny május végén lesz s Joó Károly karnagy e napokban indul Budapestre a közreműködésre hivatott fővárosi művészek kiszemelése s megnyerése végett.

— **Hogy áll a Tisza?** A Tisza napról napra folytonosan apad s az apadási adatok a következők: ápril 20-tól 22-éig 833 ctm. (ap. 18), ápril 23-án 820 ctm. (ap. 13), 24-én 809 ctm. (ap. 11), 25-én 796 (ap. 13), 26-án 783 (ap. 13), 27-én 772 (ap. 11). Eddig tehát az apadás a legnagyobb vízmagasságtól (875 ctm.) számitva 1 m. 3 cmt. Ámbar tegnap Szolnokon nem volt apadás, Tokajon 2 ctm. és Márm. Szigeten 58 ctm. áradás volt, az algha lesz befolyással, legfeljebb az apadás lesz kisebb néhány centimeterrel.

— **Figyelmeztetés.** A helybeli kölcsonös-segélyző szövetkezet (gyűszűegylet) részvényesei figyelmeztetnek, hogy a hivatalos helyiség f. é. Szt.-György naptól kezdve a Máhr Kázmér csukrász által bérelt Pollák örökösök féle ház udvari helyiségében van s a heti befizetés holnaptól kezdve már ott fog elfogadtatni.

— **Uj előkészületeket** tesz a helybeli iparos ifjusági egylet rendezése egy új műkedvelői előadás rendezésére nézve, mely jövő hónapban tartatnék meg. A ki a husvétkor rendezett előadáson jelen volt, meggyőződhetett róla, hogy iparos ifjainkban megvan nemcsak a jóakarát, hanem egyes szerepek betöltésére is akad tehetőségesebb erő, mi által a darab sikere biztosítható van. Örömmel vesszünk tudomást az iparos ifjak buzgalmaról s legalább is oly egy erkölcsi mint anyagi sikert óhajtunk fáradozásuknak, amilyent husvétkor tapasztaltunk.

— **Gazdáink nagy öröme** tegnapelőtt végre valahára megeredtek az ég csatornáik, hogy a már elszáradással fenyegetett gabonaneműek új erőt kapván fejlődésnek induljanak. De nemcsak a szántóföldek, hanem a veteményes és gyümölcsös kerteknek is igen nagy szükségök volt játékony esőre, mely a boralásról ítélve még néhány napig fog tartani s tartat is, amennyiben a Tisza folytonos apadása mellett nem kell félteni a gátakat, ha átáznának is.

— **Megbíralt mészárosok.** Városunk derék állatorvosa Hufnagl Jakab annak idejében jelentést tett a főkapitánynál, hogy 11 helybeli mészáros több ízben vág jászgot a nélkül, hogy az a közegészségi törvény-szabta módon a városi állatorvos által megvizsgáltatott volna. A rendőrtökaptány a törvényt nem respaltáló mészárosokat egyenkint 10 frt bírság lefizetésére utasította. A bírsággal sújtott mészárosok a felsőbb fórumhoz felfolyamodván, ez helyben hagyta a bírságot; de ők egészen a ministeriumig folyamodtak s azt nyerték vele, hogy a már rájuk kirótt 10 frton felül a ministerium a közegészségügyi törvény értelmében — a személység fogság elengedésével — még 100 frtot rótt

egyre-egyre s így összesen egyenkint 110 frt megfizetésében marasztalta el Hátha meg a közegészségügyi hivatalos közegek fáradságot vennének maguknak, többször befektetni a mészárszékekbe, mely élvezhetetlen húst mérnek néha — tisztelet a kivételnek — s a törvény szigorát alkalmaznak a muldékosok ellen, akkor a marha olesóságának éppen meg nem felelő drága aron mért hus legalább friss és élvezhető lenne. E tekintetben sem ártana szigorubb eljárás, mert igen sok a pausz.

— **Ipartestületi előjárásági ülés** lesz jövő héten azaz május 3-án (csütörtökön) d. u. 5 órákor, melynek főtárgyát alelnök, pénztárnok és jegyző választása fogja képezni; azért óhajtatandó lenne, hogy az előjárásági tagok lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

— **Tűz ütött ki** f. hó 23-án delután Móc Kálmán üvegkereskedő házának hátulsó melléképületében, mely alkalmammal több becsomagolt üvegümmű árucikk is tökrement s a tulajdonosnak tetemes kárt okozott. A tűz keletkezésének okát mindekkoráig nem sikerült kipuratolni.

— **Táncvigalom.** Ugrai Antal, a 48-as népkör vendéglőse, és a helybeli első magyar zenekar jövő hó 10-én (áldozó csütörtökön) a 48-as népkör helyiségében 60 kr. belépti díj mellett táncvigalmat rendeznek, melynek tiszta jövedelme a csongrádi árvizkárosultak javára esik.

— **Visszatasított panasz.** Nehány csanyi lakos bűnvádi feljelentést tett Pap Ódón közs. jegyző és Somodi János közs. bíró ellen, mely végből a megyei közig. bizottság volt hivatalra szükség esetében fegyelmi vizsgálatot megindítani nevezett bepanaszoltak ellen. A közig. bizottság azonban a panaszt alaptalannak látván a fegyelmi vizsgálat megindítását elvetette.

— **Bikaborju kiállítás.** Azon alkalmából, hogy a megyei szabályrendelet értelmében a magán vagy köztenyésztési célra használt méneket, bikákat és sertés kanokat megvizsgálásuk végett május hó 1-jén d. e. 9 órákor (lásd a mai hirdetést) a külső vásártéren bemutatni tartoznak, a városi tanács 3 legkiválóbbnak s tenyésztésre alkalmasnak itélendő bikaborjura jutalomdíjat tűz ki, még pedig 1 db 20 frankos, 1 db 10 frankos aranyat és 1 db két frtos tallért.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1888. április 27.

Az elmúlt hét gazdáinkra általában megnyugtató, a mennyiben vizeink mindenfelé apadóban vannak. Időjárásunk a nagy szárazsághól esőre változott, a mely őszi és tavaszi vetéseinkre igen kívánatos volt.

Ápril 21-én tartott tavaszi országos vásárunk rosszabbul sikerült mint valaha; különösen a szarvasmarháknak volt silány ára, míg ellenben a sertés legalább is három annyi áron kelt, mint ez előtt egy évvel.

Szarvasmarha ára: hizott ökör párja 200—250 frtig; fias-tehén drbja 45—50—70 frtig; rugott borju párja 18—30 frtig.

Sertés 2—3 éves párja 50—66 frt, egy éves párja 30—40 frt, 5—6 hónapos malac párja 17—20 forintig.

Juh vágni való párja 8—13 frt, tenyésztésre alkalmas párja 16—20 frtig.

Apró jószág: Pulyka darabja 3—4 frt; lud párja, 5 frt; kislábak párja 1 frt 50 kr.; korai csirkék párja, vágóvaló 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr.; tyuk párja 1 frt 50 kr.; kappan párja 2 frt 20 kr.

Gabonából semmi behozatal nem volt. Buza ára: mm. 6 frt 50 kr., 6 frt 60 kr. Arpa (köböllel) 4 frt, mm. 4 frt 90 kr., 5 frt. Kukorica mm. 5 frt 30 kr., 5 frt 40 kr. Zab (köböllel) 3 frt 60 kr. Heremag vékaja 8 frt, 10 frt. Szalonna mm. 55—56 frt.

Hirdetmény.

A felső csordajárás hékédi részéből a folyó évi ápril 26-án tartott árverés alkalmával bekövetkezett viharos eső miatt kiadatlan maradt 13 hold terület haszonbérbe adása iránt az ujabbi árverés folyó évi ápril 30-án delután 3 órákor a helyszíneü fog megtartatni.

Szentes, 1888. évi ápril 27-én.

Nagy Imre,
tanácsnok.

Kiadó tanyaföld.

Fekete Márton és nejének lapistói 252 hold tanyaföldjük folyó évi szt.-Mihály naptól kezdve haszonbérbe kiadó.

Hirdetmény.

A szentesi határban egyes birtokosok tulajdonában levő, magán vagy köztenyésztési célra használt ménnek, bikák és sertés kanok megvizsgálása f. évi május 1-én d. e. 9 órákor a külső vásártéren fog megtartatni.

Ugyan ez alkalmammal a v. képviselőtestület határozatához képest egy éves bika borju kiállítás is rendeztetik, melyen 3 drb. kiváló és tenyésztésre alkalmasnak itélt bika borju: egy drb. 20 frankos, egy drb. 10 frankos arannyal, és egy drb. 2 frtos tallerral fog díjaztatni.

Felhivatnak a birtokosok, hogy a ló, szarvasmarha és sertés tenyésztés érdekeinek előmozdítása céljából alkotott Csongrád vármegyei szabályrendelet értelmében a 7 §-ban foglalt következmények, esetleg büntetés terhe mellett, a tenyésztésre szánt és fenntartott méneket, bikákat és kanokat, valamint a ki-tüntetett reményében az egy éves bika borjukat a ki-tüntetett időben és helyen vezetessék elő s a szemle bizottságnak mutassák be.

Szentes 1888. ápril 27.

Nagy Imre,
tanácsnok.

Vasúti menetrend.

SAJÓL—SZENTESI VASUT.

Szolnok felé.

Szentesről indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 02 perc d. e.
Tökéről indul 6 óra 13 perc reggel, 11 óra 09 perc d. e.
K.-Szt.-Mártonból 6 óra 58 perc reggel, 12 óra 4: p. d. u.
Homokról 7 óra 37 perc reggel, 1 óra 05 perc d. u.
T.-Földváról 8 óra 05 perc reggel, 1 óra 31 perc d. u.
Martfűről 8 óra 23 perc reggel, 1 óra 50 perc d. u.
Kengyelről 9 óra 04 perc d. e., 2 óra 33 perc d. u.
P.-Tenyéről 9 óra 31 perc d. e., 2 óra 56 perc d. u.
Sajólól 10 óra 01 perc d. e., 3 óra 18 perc d. u.
Szolnokra érkezik 10 óra 30 perc d. e., 3 óra 34 perc d. u.
(Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 15 p. este.)

Szentes felé.

Szolnokról indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.
Sajólól 4 óra 22 perc reggel, 11 óra 12 perc d. e.
P.-Tenyéről 4 óra 46 perc reggel, 12 óra 01 perc d. u.
Kengyelről 5 óra 14 perc reggel, 12 óra 32 perc d. u.
Martfűről 5 óra 44 perc reggel, 1 óra 02 perc d. u.
T.-Földváról 6 óra 06 perc reggel, 1 óra 35 perc d. u.
Homokról 6 óra 19 perc reggel, 1 óra 05 perc d. u.
K.-Szt.-Mártonból 7 óra 12 perc reggel, 2 óra 43 perc d. u.
Tökéről 7 óra 42 perc reggel, 3 óra 13 perc d. u.
Szentesre érkezik 8 óra 06 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Félegyházáról Budapestre.

Gyorsvonat: 1. óra 50 perc délután.
Személyvonat: 3 óra 24 perc éjjel.
Omnibusvonat: 7 óra 15 perc reggel.
Személyvonat: 4 óra 18 perc délután.

Hód-Mező-Vásárhelyről indul.

Szeged felé reggel 6 óra 51 percek este 7 órakor.
Nagy-Várad felé délután 5 óra 34 perc, délután 6 óra 41 p.

Hód-Mező-Vásárhelyre érkezik.

Szeged felől délután 9 óra 4 perc, délután 6 óra 16 perc.
Nagy-Várad felől reggel 6 óra 39 p., délután 6 óra 30 p.

Nyiltér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

Ganzseidene bedrukte Foulards von

fl. 1.20 bis fl. 3.50 per Meter versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe 20 kr. Porto. (5.)

Eladó föld.

Ifju D. Szabó Jánosnak nagynyomási egy első osztályu földje örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos kurcai iskola-épületben.

Tűzifa!

Jó minőségű tűzifa, valamint vetni való köles és heremag kapható Pollák és Ehrlich-nél.

Ügyvédi iroda áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy ügyvédi irodámat dr. Pollák Sándor városi főorvos ur I. t. 231. sz. házába helyeztem át.

Tisztelettel

Dr. Ecséri Lajos, ügyvéd.

Tíz forint napi mellékkereset, tőke és kockázatás (risico) nélkül sorsjegyek részletfizetés melletti eladása által az 1883. XXXI. törvénycikk értelmében. Ajánlatokat elfogad a fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és TÁRSÁ. Budapest.

TICHO BERNÁT árucsarnokából

BRÜNNEN, Krautmarkt 18., saját házában,

utánvétellel kapható:

Nyári kammgaru 1 maradék teljes férfiföltönyre, mosható 6-40 met. hosszu 3 frt.	Házi vászon 1 vég 30 rőf 1/4 4 frt 50 kr. 1 vég 30 rőf 3/4 5 frt 50 kr.	Gyapju ripsz minden színben, 60 ctm. széles, 10 méter 3 frt 80 kr.	Juta-függöny török minta, teljes függöny 2 frt 30 kr.
Gyapju-loden kétszeresen széles, teljes női ruhára, minden színben 10 méter 6 frt 50 kr.	King-szövet jobb a vászonnál, 1 vég 3/4 széles, 30 rőf 6 frt.	Dreidrath legjobb minőség, 60 ctm. széles, 10 m. 2 frt 80 kr.	Hollandi folyoszönyeg, maradék 10-12 met. hosszu. Egy maradék 3 frt 60 kr.
Gyapju-beige kétszeresen széles, a legtartósabb, teljes öltözetnek 10 met. 4 frt.	Chiffon 1 vég 30 rőf első r. 5 frt 50 kr. legjobb minőség 6 frt 50 kr.	Jaquard kelme 60 ctm. széles, legújabb színben 10 met. 3 frt 80 kr.	Egy nyári nagy kendő 3/4 hosszu 1 frt 20 kr.
Indiai foule félgyapju, kétszeresen széles, teljes ruhának 10 met. 5 frt.	Kanavász 1 vég 30 rőf lila 4 frt 80 kr. 1 vég 30 rőf piros 5 frt 20 kr. GÖRNE-KANAVÁSZ 1 vég 30 rőf lila és piros 6 frt.	Francia voal 10 met., elegans kimenő ruhának, mosó 3 frt.	Egy lőtakaró legjobb gyártmány 190 ctm. hosszu, 130 ctm. széles 1 frt 50 kr.
Francia gyapotatlasz minden sima színben, valamint csíkos, a legújabb, kétszeresen széles 10 met. 6 frt 50 kr.	Oxford mosó, jó minőség 1 vég 30 rőf 4 frt 50 kr.	Kosmanosi kr tton 10 met., mosó, teljes ruhának 2 frt 50 kr.	Uri ingek saját gyártmány fehér vagy színes darabja I. r. 1 frt 80, II. r. 1 frt 20 kr.
Fekete terno szász gyártmány, kétszeresen széles, teljes öltözetnek 10 met. 4 frt. 50 kr.	Angol oxford a legjobban ajánlató 1 vég 30 rőf 6 frt 50 kr.	Női ingek erős vászomból, csipkés szegélyvel 6 drb 3 frt 25 kr.	Női ingek chiffonból és vászomból finom hímzéssel 3 drb 2 frt 50 kr.
Terno Veloure kétszeresen széles, tiszta gyapju minden divatos színben. Egy ruha 10 met. 7 frt.	Egy ripszgarmitura áll 2 ágy és egy asztalterítőből selyemrojtval 4 frt 50 kr.	Posztóárak gyári raktára.	Brünni posztókelme. Egy maradék 3-10 met. teljes férfi öltözetnek 3 frt 75 kr.
Karizott ruhakelmék 60 centim. szélesek, legújabb színek 10 met. 2 frt 50 kr.	Egy jute-garnitura 2 ágy és 1 asztalterítő rojtval 3 frt 50 kr.	Brünni divatkelme Egy maradék 3-10 met. hosszu teljes férfiföltönynek 5 frt 50 kr.	Felsőkabát-kelmék legfinomabb minőségű egy felső kabáttra 8 frt.

Minták ingyen és bérmentve. Meg nem felelő árúak visszaküldhetők.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy. Félhullózatlan étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rossz illatú lehelzet, felfúvódás, savanyú felhőfenes, kolika, gyomorhurut, gyomorégés, homok- és daraképződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, indor és hányás, főfájás (ha a gyomortól ered), gyomorgörcs, széleszorulás, a gyomornak étellel és italokkal való túlterhelése, gilliszta, lép-, máj- és aranyeres hámatainak esetében. — Egy üveges ára használati utasítással együtt 35 kr., kettős palack 60 kr. Központi szétküldés Brady Károly gyógyszerész által Kremierben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerertárban.

Óvást! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleit mindig utoljára piros, a feletti végegygyel elkötött borítékba kell göngyöltetni és a minden üveghez mellékelte használati utasítással meg kell jelezni, hogy az Kremsierben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott. 200

Valódi minőségben kaphatók: Szentesen Podhradzky Ferenc és Várady Lajos gyógyszerertárban; Hód-Mező-Vásárhelyen Aigner Gyula, Bereck Péter, Bánfalvy Lajos, Kiss Gyula és Németh L. gyógyszerertárban; Szarvason Medvecky József és Barts Emil gyógyszerertárban; Szegeden Ambrózy A., Barsay Károly, Bauer József, Károlyi Kálmán és Fonagy gyógyszerertárban.

A Dreher Antal-féle kiviteli palackosor DIETRICH és GOTTSCHLIG BUDAPEST vagy KÖBÁNYA.

Csakis teljesen letelepedett, tehát túlkörtiszta kiviteli sör szétküldése, folyton friss üvegöltésben, a minőség hamisítlan volta mellett kezeség vállaltatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Arjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. c. Dreher féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegcímkét, melyen a Dietrich és Gottschlig és a Dreher Antal név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Megrendelési cím
Figyelmeztetés!

Az évi elszállítás 2.000.000 palack.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

SAVANYUVÍZE

A MOHAI ÁGNEŠ FORRÁS

Ő felső József főleg, és ő felső Milán szob király

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

ÁGNEŠ

Országos főraktár

ÉDES-KUTYLA

m. kir. és szob kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Soós Albert és Szepe Károly uraknál.

Köszönettel és hálával a kiadótulajdonos: Balázsovits Norbert könyvnyomdájában 1888.

Hirdetés.

Dósa Gábor mézes-babos üzletébe egy erőteljes flu tanoncot azonnal főlvetetik. — Üzlethelyiség: özv. Tóth Józsefné asszony III. t. 29. sz. házában.

A legjobb
CIGARETTA-PAPIROS
A VALÓDI
LE HOUBLON
Francia gyártmány
CAWLEY & HENRY-től, PÁRISBAN.

Utánzástól óvakodjunk!

Ezt a papirost legjobban ajánlják:
Dr. J. J. Pohl, Dr. R. Ludwig, Dr. N. Lippmann vegy-tanárak a bécsi egyetemen, még pedig kitűnő minősége, kiváló tisztasága miatt és mivel az egészségre nézve ártalmas anyagokat nem tartalmaz.

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Beranger, a PARIS

Melléklet a „Szentés és Vidéke“ 1888. évi 17-ik számához.

CSARNOK.

Vilma vázlatkönyvéből.

(ALFÖLDI RAJZOK.)

Mindentudó János.

Nagyon szegény ember volt; ott lakott a falu végén egy náddal fedett kis házban. Biz az elég rossz volt, dűledező falait már csak az imádság, vagy még inkább a támaszul alá rakott s már meglehetősen korhadt pár fenyőszál tartotta. Hanem hát bármily rossz, de megis az övé volt az. Igaz, hogy a feleségével kapta hozományul s vele együtt az anyósát, ki már az öregségtől egész béna volt, összesen a nyelve örvendett ifju erőnek, abban kárt az idő vas foga nem tehetett. A János felesége meg az anyjára ütött e részben, Zsuzsa asszony sem „font a nyelveért“, — amint nálunk az alföldön szokták mondani. Az öt élő — vagy amiut szegény János szokta mondani: öt eleven gyermek azonban, az már nem öröklött jószág volt, hanem Jánosnak és Zsuzsa asszonynak édes magzatai. Azok is mind ott laktak abban a rongyos vityillóban s az a csoda, hogy oly vásott létükre ki nem rugták az oldalát.

Az öt „eleven“ gyerek, meg a két még elevenebb asszony aztán úgy kinevelték Jánost, hogy bátran lehetett volna inkább „birkatürelmű Jánosnak“ híni Zsüros helyett, mely nevet az apjától örökölt. A falubeliek belátva azt, hogy a keszegsovány Jánosra minden inkább illik, mint a lucullusi „Zsüros“ név, csak „Kis-Anna Jankó“-nak hitták — az anyósáról.

Szerencsére János ritkán élvezhette huzamosabban kedves családjá tarsaságát, mert nagyon el volt foglalva egész nap. Kora reggel ment föl a kastélyba, ebédre se járt haza, hanem csak késő estére vetődött vissza s így feleségének nem igen volt alkalma tüzezebb égháborukat rögtönözni holmi apróbb véleménykülönbségek miatt. János különben is a legszelidebb, legaldottabb szívű ember volt a világon, e két tulajdonságánál csak becsületessége és hűsége volt talán még nagyobb.

Ő van a vén kastély legrégebb és legkedvösebb cseiedje. Az új földesur, mikor a régít a kártya, vadászat és a cigány végre kisenmizték a szép birtokból, vele vette át a kastélyt. Kertész lett volna a János hivatalos címe, de e cím igen sok különféle teendőt rótt reája. Nem csupán a diszkert s a uagy kiterjedésű zöldsüges és gyümölcsös gondozása nézett reája kora tavasztól késő őszi; e mellett első sorban ő volt a tehének gondviselője s a kis bornyuk nevelője. Az ő kötelessége közé tartozott a házánl létesítendő változások eszközlése is. Ő szedte le a zsulakut, rakta fel a téli ablakokat és viszont; ő tartotta tisztán az egész vaskályhákat, tapasztotta és söpörgette kúrtótól kéményig az összes fűtő készülékeket, ő látta el ezeket fűtő anyaggal is, egész télen ki nem fogyva a favágásból.

Hát a hízó sertések, apró malacok etetése ki kötelessége lett volna? Az „uj ur“ takarékos ember volt, nála nem tátotta öt-hat liberias léhütő a száját, mint az elődjénél, — de nem is dobolták el a birtokát. Tudta az új „nagyaságos ur“, hogy kell minden munkára termelt két tenyeret értékesíteni, pedig nem is volt zsidó, csak egyszerűen okos, józan ember.

De hát János se volt épen tökkel ütött: a magához való esze csak megvolt neki is, mit azok a pythiai bölcsességtől válaszok is bizonyítottak, miket a nagyaságos kisasszonynak adott, mikor tőle időjóslást kívántak. Ehhez is tudott János, pedig ez se volt tanult mestersége. Annyit minden esetre kieszt, hogy szép időt várnak (bizonyosan vendég jön a házhöz, mert „recefcs“ levelet hozott a gyalog-postásné megint,) kell a szép idő! Ilyenkor aztán János ilyforma válaszokat adott:

— „Ha a szél az éjjel feltámad, osztán ott azt a kis felhőt is elfujja, akkor szép idő lesz“. Vagy pedig ilyet: „Ha így marad és esőt nem ad az Isten az éjjel, bizonyosan nagyon szép idő lesz“.

Persze csak a legderültebb nyári estén mert ily határozott jóslatokat megkockáztatni, de hát ez is szép volt tőle: semmiféle nemzetsége se volt neki se meteorológus, se — leveli béka.

Jóstehetségét még egy irányban kellett értékesítenie: ha a tehének közt örvendés esemény volt kilátásban, neki kellett megjövendölnie ennek az idejét is. Eleget tudakolta mindennap a kastély úrnője, mikor egy-egy tehéntől az álmány szaporodását várta, de János az „esemény“ idejét mindig hátrább tolt a jövődőbe.

Végre egy reggel ragyogó és titokteljes arccal jelent meg János a kastélyban.

— Nos, János, — szolt a nagyaságos asszony némi örömmel, — megvan talán már a „Hattyu“-nak a kis bornya?

— Igenis nincsen, kérem alásan, — felelt János nagy tisztélet-tudással, — hanem, megkövetem, a feleségemnek született az éjjel kis fia.

Ugy örült az istenadta szegénye egész nap, — madarat lehetett volna vele fogatni. Pedig már ez az ötödik gyerek volt, a többi négyet is nagy bujjal tartotta el.

Az uraságtól kezdve le egész a nőcseléddekig mindenki rendelkezett Jánossal, mindenki parancsolt neki, s ő e sok parancsnok emberfeletti türelemmel tett eleget, vagy iparkodott eleget tenni, mikor tudniillik nem tartozott ez a lehetetlenségek sorába, ami pedig bizony megesett néha.

Kora reggel kiadta a parancsot a nagyaságos ur, hogy tisztogassa meg az oltott rózsákat a vad hajta sóktól, de délre okvetlenül készen legyen, mivel délután ki kell mennie a rétre szénát gyűjteni a kapásokkal, hogy ha az éjjel eső lenne, renden ne ázzék a széna.

— Igen is értem, kérem alásan, — mondá János,

elgondolva magában, hogy „de csak félti a nagyaságos ur a szénáját, pedig lenne az enyém olyan jó rendben mint az övé!“

Mialatt aztán a rózsatőkig gyalogolt s az első mellé letérdelt, elgondolta magában:

— Külömben nem lehet mindenki nagyaságos ur, szegény embernek is csak kell lenni a világon.

Ez volt az ő életfilozofiaja s összes vigasztalása. Elégszer hallottam tőle, hogy megtanulhassam.

Nagy lelki nyugalommal tisztogatta a rózsatöveket, összesen csak a vakondok ellen zugalódva, melyek kidöntögetik a legszebb rózsát is, hiába van elijesztő foghagymával óvszerűl körülülteve. Egyszerre nagy sietve jön a tenyeres-talpas Rozi:

— Jankó bátya, gyűjtek csak kee frissen!

— Minek, fiam?

— Fát kell vágni a főzéshez.

— Nem lehet, sürgős munkát adott a nagyaságos ur.

— De csak gyűjtek kee, mert megharagszik Jucka néne.

— Hát megyek, — szolt János; megy a favágó színbe s hasogatja a tuskót.

Mikor már jószerin elvégezte munkáját s megy vissza a rózsatövekhez, újra melléjük térdel, harsány rikácsoló hang hallatszik ki a konyha ablakából, Jucka néne, az egykor zárdakapusó, jelenleg csontváz-sóvány-ságu vén szakácsné hangja:

— Jankó te! hozzá csak a konyhára zöldsüget, a lányoknak egyéb dolga van.

Ha János egyáltalában merne is ellenvéleményt valakivel szemben kockáztatni, a legutolsó lény, ki iránt azt megtenné, Jucka néne volna. Tudja ő azt, hogy nem teheti elég engedelmességgel jóvá azt a nagy sértést, mit Jucka-nénén elkövetett, mikor az a házhöz került.

Régeen lehetett az már nagyon; János még akkor csak Jani volt, de a megsértett Sybilla soha el nem felejtette Jánosnak ezt a mondását, mit a többi cseléd előtt szalajtott el meggondolatlanul.

— De jó lesz ezentul, hogy a Jucka idekerült; ha sok gyümölcs lesz a kertben, nem kell annyit szaladuom, elijesztgetni a verebeket meg a tyukokat a gyümölcsről. Elhivom reggetenként Juckát sétálni oda, egész nap aztán fajára sem jön a madár.

Emberemlékezést óta ez volt az egyetlen élce, mit Jánostól hallottak, — az első és az utolsó is. Ez is megkeserülte, Jucka néne gyűlöletét vonva magára, pedig a hol a cseléd a konyháról étkezik, ott igen tanácsos, jó lábon állani a szakácsnéval. Azóta Jánosnak nincs kedve élcelődni.

A zöldsügszedésen is tulesett, s újra munkájához látva bevégzi szerencsésen a rózsatisztítást. Elkor jön a csordásgyerek, jelenti, hogy a tehének megjöttek, az az dél van, menjen itatni őket.

Amint aztán kis ebédjét bekapja, melynek elköltése közben is egyszer-kétszer hol ivó vizért szalajtják

a kutra, hol szőlő-levéért a kertbe, a gyümölcs alá, s indulna föl a lépcsőn új parancsot várni delutánra, vagy a szénagyűjtésre távozását jelenteni, — a lépcsőn találkozik a nagysás asszonnyal.

— Jó, hogy jön János, épen magát akartam hivatalni. Nagyon borul, eső készül, ültesse ki a spárga plántákat, mert ha eső előtt ki nem ülteti, nem lesz belőlük semmi. A viola plántákat is okvetlenül kiültesse még ma.

— Igen is jó szíveddel elültetek mindent, ha a rétről visszaterék, mert a nagyságos ur azt parancsolta . . .

— Ej mit, vannak ott elegendő, egy emberrel több vagy kevesebb . . . ültetni fog, punctum!

János nagyon jól tudja, hogy mit tesz az a „punctum!“ ő nagysága szájából. Az egy olyan „döntvény“, mint a milyennek a jogász-emberek a legfelső törvényeszeket ítéleteit mondják.

— Csak a nagyságos ur meg ne látná, hogy nem mentem ki a rétre, — gondolja magában, a két tűz között. Pedig dehogy nem látja meg, hisz olyan szeme hét határban nincs másnak, meg aztán egy hosszú messzilitató csövön szokott a szobája ablakából a rétre is nézegetni, hogy kaszálnak, hogy gyűjtenek-e szorgalmasan, nem hevernek-e a munkások. Dehogy nem látja meg, hogy a sok inges dolgos ember közt a János husz esztendő kék mellénye hiányzik. Hazudni meg csak nem lehet, hogy ott volt, de levette a kék mellényét.

(Vége köv.)

Vegyes hírek.

— **Vizbefut.** Csongrádról Nagy István fodrásztanuló Csepárra akart menni szüleihez, de ártéren való átszönlakázás közben a csolnak felfordult s a fiu a vizbefut. Holttestét megtalálták a Tiszában.

— **A vitéz oláhok.** Brassó megye hétfalvi román lakosságu sorozó járásban 641 berendelt ujonc közül csak 48 állott a sorozó bizottság elé, a többi a sorozás elől Romániába szökött.

— **Az aradi kapitány** egy férfit és egy nőt, kik vadházasságban éltek, megidéztet s kikérdezte őket. Beismerték, hogy csakugyan vadházasságban élnek, mire a kapitány kimondta, hogy 24 óra alatt kitarokodjanak a városból, mert különben kitoloncoltatja őket.

— **A ki fél a forradalomtól.** Rotschild Alfonz báró negyezer frankért mahagoni fából ládákat csináltatott népszerű képgyűjtő ménye számára. Azt beszélik, hogy a milliomos báró azért csináltatta a ládákat, mert fél a forradalomtól s ha esetleg kitöréssel fenyeget, képeivel együtt szökni fog Párisból. A ládák most egy csűrben várják a forradalmat.

— **Megtévelyodott főszolgabíró.** A biharmegyei margittai járás főszolgabíróján, Lovász Gáboron, oly mérvű elmezavar mutatkozott, hogy Budapestre szállították fel gyógykezelés végett. A szomorú eset híre a főszolgabíró ismerősei közt nagy részvétet keltett.

— **Temesváron** a sorozáson megvizsgálták egy komédiást is, de alkalmatlannak találták. A komédiás örömeiben bukfeneket vetett, de ez vesztét okozta, mert újra megvizsgálták s jónak találták.

— **Összevagdalt csángó legény.** Pancsován egy a dunai töltésen dolgozó hertelendyalvi csángólegényt, Varga Antit, az örökül kirendelt huszárok összevagdalták úgy, hogy összerogyott. Mikor magához tért, az orrát maga mellett találta a földön. Kezébe vette s így a markában vitte be Pancsovára, hol a kórházban Seifer Adolf dr. az orrát visszavarrta a helyére.

A névmagyarosítás statisztikája A lefolyt 1887-ik évben 709 névmagyarosítás történt, 108-cal kevesebb, mint tavaly, de 34-gyel több, mint tavaly előtt. A 709 névmagyarosítás által mindössze 1196 személy nyert magyar hangzású nevet. Említésre méltó, hogy most már nem török magukat a történelmi nevek után s jobbra megelégesznek az egyszerű közönséges nevekkel; az elmúlt évben csak ötlet szaporodott a Rákócziak, Hunyadiak stb. száma. Vallásra nézve még mindig a zsidók magyarosítják nevüket a legnagyobb számmal: a 709 névváltoztató között római katolikus volt 218, görög katolikus 33, görög keleti 1, lutheránus 28, kalvinista 12 és zsidó 410.

A budapesti értéktözsderől.

(A „Magyar Mercur“ heti tudósítása.)

A tözsdének most valóban nincs oka a jó kedvre és a jó hangulatra. A kedvezőtlen és aggasztó mozzanatok egész özne bénítja a forgalom élénkítést és jankasztja vállalkozási kedvet. Boulanger megválasztása sok gondot fog még okozni. A váratlanul kedvezőtlen fordulat a német császár egészségi állapotában megakadályozza az árfolyamok további emelkedését. Végre azok az óriási hitelígyények, melyekkel a kormány ismét a pénzüchoz fordul, gondolkozba ejthetnek minden nemzetgazdát. Csak most kötött a kormány ismét szerződést a Rotschild-csoporttal aranyjárdék-adósságunknak szaporítására. Mindezek dacára azonban még tűrhetően szilárd az irány egyrészt azért, mert az üzérkedés már meglehetősen el van tompulva minden politikai kérdés iránt, másrészt meg azért, mert görösen ragaszkodik ahhoz a kis javuláshoz, melyet oly hosszú ideig tartó pangás után ki tudott vinni, és minden hatosnyi esőkkenés ellen erős küzdelmet viv előbb. Csakis a forgalom terjedelme mutatja világosan a viszonyok roszabbodását.

Járdékok és befektetési értékek piacán ismét szünetel a tevékenység; a vevők egy két nap alatt visszavonultak, új megbízások nem érkeznek és a forgalom szünetel. De azért az irány e téren még aránylag szilárd, az árfolyamok csak heves küzdelem után esőkcentek pár krajcárral és a legelső kedvező híresekére ismét javulnak; bizonyítva azt, hogy csakis az emelkedésre van hajlandóság, de ezt a viszonyok gátolják pillanatnyilag.

Bankrészevényekben élénk a tevékenység, mert a sűrűn váltakozó jó és rosz hírek a hitelrészevény-spekulációra nézve kedvező, minthogy gyakori árhullámokat idéz elő.

Közlekedési vállalatok részvényei nem roszabbodtak, a mai viszonyok között elég jó.

Helyi iparvállalati értékekben nincs semmi üzlet sem.

Sorsjegyek a legszilárdabbak, az összes értékek, különösen a kis sorsjegyek jól kelnek. Valuták és váltók jelentékenyen roszabbodtak.

Értékpapír- és sorsjegybirtokosoknak községgel szolgál felvilágosítással a „Magyar Mercur“ kiadóhivatala, Budapest, Hatvani-utca 17. sz.

Apróság.

Nyitászívűség. II. Fülöp királyt egyszer egy vadászatán meglepte az éj, s így a király kénytelen volt egy paraszthoz betérni s ott meghálni. A szegény földi attól tartott, hogy az a költség, melyet neki ez a magas látogatás okozott, tönkre fogja őt tenni. Másnap reggel a király felszólította a parasztot, hogy a házánál élvezett jó fogadtatásért valami kegyet kérjen ki magának.

— Beszélj nyiltan! — tové hozzá Fülöp bátorítólag, miközben még egyszer biztosította őt megvendégtetése fölötti megelégedéséről.

— Sire, — felelt a paraszt némi habozás után, — ha már szabad valamit kérnem, úgy alázatosan kérem, ne szálljon meg többé házamban.

* * *

Ha csak . . . Előkelő hivatalnokot vitt a székely. Hegyek között, erdők sűrűjében vezetett az út. Ő előkelősége megszeppent egy kissé s kérni halkán a göbétől:

— Kocsis, vannak e itt zsványok?

— Nincsennek biz itt nagyságos uram, ha csak most nem viszek egyet. Gyi te!

* * *

Nekik való. Dohányt vetett az alföldi ember, midőn mellette az országoton dragonyosok lovagoltak el.

— Mit veszdöni hiába parasztember, gúnyolódik az egyik — hisz ugy is a miénk meg lesz, a mi teremni fogsz.

— Adja isten! katona uram — felele a gazda — épen kötélnek való kendert vetek.

* * *

Megfelelt: Tanító: Hány óra van egy napban?

— Gyermekek: Huszonöt.

— Tanító: 25? Hogyhogy?

— Gyermekek: Hiszen minap mondta tanító ur, hogy a nap most már egy órával hosszabb.

* * *

Gyöngéd szeretet. Az állatkertben az orosz-lánketrec előtt gondolkozva egy házaspár álldogált.

— Te Miska!

— Nos?

— Mit szólnál hozzá, ha most kitörne ketrecéből az oroszlán és engemet megtámadna? kérdezte az asszony.

— Hát jó étvágyat kívánnék neki! — felelte a férj gonosz mosolyal.